

10. lekce – čtyřleté studium

Ze zoologické zahrady utekl.. dvě zebry. Pruhovaní uprchlíci způsob..l..v ulicích města doslova pozdv..žení.

- 1) Ve které možnosti jsou i/y uvedena správně?
- a) y- i- i- i
 - b) i- i- i- i
 - c) y- i- y- i
 - d) i- y- y- y
- 2) Doplňte správně určení slovesných tvarů k textům:
- a) Píše se dnes ta pololetní písemka z češtiny?
 - b) Přišel by Pavel ráno o něco dříve?
 - c) Nejprve si referát připraví Ota
 - d) Před soutěží bude každý zaregistrován
 - A- 3. osoba, číslo jednotné, způsob podmiňovací minulý, rod trpný
 - B- 3. osoba, číslo jednotné, způsob podmiňovací přítomný, rod činný
 - C- 3. osoba, číslo jednotné, způsob oznamovací, čas minulý, rod činný
 - D- 3. osoba, číslo jednotné, způsob oznamovací, čas budoucí, rod činný
 - E- 3. osoba, číslo jednotné, způsob oznamovací, čas budoucí, rod trpný
 - F- 3. osoba, číslo jednotné, způsob oznamovací, čas přítomný, rod trpný

Jak bych chtěla prožít svůj život? Rozhodně naplno! Nejsem z těch, kteří by seděli doma za pecí, toužím cestovat a poznávat nové lidi a kultury. Proto bych jednou moc ráda pracovala třeba jako zahraniční dopisovatel některého z českých médií. Snažím se proto stále zdokonalovat v cizích jazycích. Anglicky mluvím plynule, Španělštinu nyní studuji už třetím rokem a troufám si říct, že bych se domluvila i tímto jazykem. Je to Románský jazyk a právě tyto jazyky se učím ráda.

Chtěla bych zavítat do zemí jižní Ameriky. Mým snem je poznat krajiny Peru a Bolívie, jihoamerické deštné pralesy, zvláště pak horské masivy. Tak mi držte palce!

- 3) Vypište z textu šest slov chybně zapsaných – vypište je ve správných podobách:
- 4) Jakým stylistickým útvarem je text nejpravděpodobněji?
- a) uměleckým vyprávěním
 - b) úředním dopisem v žádosti o nové zaměstnání
 - c) oznámením ve školním časopisu
 - d) medailonek zajímavé osobnosti ve školního časopisu

5) Která z uvedených možností není pravdivá?

- a) Peru a Bolívie je několikanásobný větný člen
- b) jihoamerické deštné pralesy je přívlastek postupně rozvíjející
- c) Peru a Bolívie je přívlastek neshodný
- d) Domluvila bych se je slovesný tvar: způsob podmiňovací minulý

Noc byla vlahá a měsíčná. Náměstí v Hammeln bylo pusté. Jen ponocný minul starou pamětihodnou kašnu a pýchu Hammelnských, kašnu s Neptunem a Tritony, a zmizel někde v podloubí. Pak bylo ticho.

Pouze u vrat domu řezbáře Wolframa, v němž měl počestný pekařský mistr Grill také svůj krámk, se choulilo cosi jako člověk, ale bylo to nějaké zhroucené a nelidské. Mělo to oči, jaké žízňivé oči, upřené na jediný bod!

(V. Dyk- Krysař)

6) Která z možností o textu je pravdivá?

- a) První odstavec neobsahuje ani jedno souvětí souřadné.
- b) První odstavec obsahuje dvě souvětí souřadná.
- c) První odstavec neobsahuje ani jedno souvětí podřadné.
- d) První odstavec obsahuje právě jedno souvětí podřadné.

7) Vypište základní skladební dvojice z prvního odstavce:

8) Vypište slovo složené:

9) Přiřaďte k podtrženým vedlejším větám jejich druh:

- A) Tlak na žlučovod způsobí, že se žluč vrátí do krevního oběhu.
- B) Když jsem se vrátil domů, všichni už na mě čekali.
- C) Vypracujeme těsto, které se pak rozválí na velký plát.
- D) Přestože je těžké věcem uvěřit, většina se jich tak udála.

- a) podmětná
- b) předmětná
- c) přívlastková
- d) příslovečná časová
- e) příslovečná způsobová
- f) příslovečná přípustková

10) Ve které větě je částice?

- A) Takhle to nejde dál.
- B) Udělej to takhle.
- C) Jak můžeš takhle psát?
- D) Což takhle dát si špenát?

11) Která z následujících vět je věta dvojčlenná?

- A) Líbí se nám tu.
- B) Celý den padá sníh.
- C) V noci se blýskalo.
- D) Stýská se mi.

12) V které větě je podmět všeobecný?

- A) Cestovali jsme dlouho.
- B) Počítal ten příklad celé hodiny.
- C) Přijdeš zítra?
- D) Hlásili to v rozhlase.

13) V které větě se objevuje přístavek?

- A) Hurá, vyhráli jsme.
- B) Můj táta, jak už jsem vám říkal, byl přísný chlap.
- C) Praha, naše hlavní město, je pro cizince magická.
- D) Rádi vás, naši milí, zase brzy uvidíme.

14) Která z vět obsahuje doplněk?

- A) Eva přiběhla celá udýchaná.
- B) Eva byla celá udýchaná.
- C) Eva se klusem zadýchala.
- D) Evě se dýchalo špatně.

Ačkoli mně síly ubývaly, přitahovalo mě to místo jako magnet, protože moje touha byla silná a protože jsem si zakázal vnímat, jaké nebezpečí mi hrozí.

15) Jaký bod o textu je nepravdivý?

- A) Ve větě se objevuje vedlejší věta přípustková
- B) Text obsahuje několikanásobné věty
- C) Text obsahuje vedlejší větu přívlastkovou
- D) Text obsahuje vedlejší větu předmětnou

16) Převed'te podtrženou část textu do jiného pádu a jiné varianty množného čísla:

17) Najděte v textu přirovnání.

18) Kde není pravdivé vyjádření:

- A) Text obsahuje zájmena ve stejném pádě
- B) V textu je zájmeno ve 4. pádě
- C) V textu je přívlastňovací zájmeno
- D) V textu se nevyskytuje zájmeno vztažné

19) Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) *Levé víčko ho neposlouchalo. Měl pocit, že se mu přes noc hlava proměnila v jeden veliký bolavý zub. Ze zanícených dásní prosakoval špinavý hnis, který mu pomalu zevnitř rozežíral mozek. Pokud to nechá tak, ještě se mu v hlavě všechno rozteče a zmizí.*

B) *Nebyly prostě tam, kde měly být. A brýle jakbysmet. Zřejmě je někam odhodil, aniž by věděl, co vlastně dělá. Nebylo by to rozhodně poprvé.*

C) *Sám ale dobře věděl, že už neusne. Na to mu bylo trochu moc špatně. Loupl pohledem po hodinách u postele, ty tam ale kdovíproč nebyly.*

D) *Měl ale zároveň dojem, že jestli k tomu má dojít, už s tím stejně nic nenadělá. Byl by se rád ještě trochu prospal, kdyby to bylo možné.*

E) *Jošija se probudil do nejhorší možné kocoviny vůbec. Napnul všechny síly, aby otevřel oči, ale povedlo se mu to jen napůl.*

20) Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) *Ale jak se stát jeho majitelem? Odkud cizinci mají svoje bohatství, pro jehož získání nevynakládají zřejmé úsilí?*

B) *Když dobyvatelé, misionáři, dobrodruzi nebo vojáci prvně narazí na dosud neobjevený, žádnou civilizací nedotčený kmen, mají vždy při sobě nějaké zboží (cargo). „Zboží“ je všechno: zbraně, plechovka od konzervy, síť proti moskytům, ale také klobouk, brýle, kamera, dokonce spodní prádlo nebo umělý chrup.*

C) *Buď tato stvoření mají své cargo z nebe, nebo od svých zemřelých předků.*

D) *Musíme si uvědomit, že domorodci neznají ani věci nám samozřejmé a prosté, tím méně předměty luxusní. Se zájmem sledují, jak cizinci s takovými věcmi zacházejí, co všechno s nimi dělají. Tak vzniká přání vlastnit též takový podivuhodný předmět.*

E) *V hlavách „divochů“ vzklíčí dvě možné odpovědi na takovou záhadu:*

TEXT 1

Poprava horské ozvěny

Tam v Průsmyku skalním, kde vítr je jediná síla, je síla,
kde tyčí se sráz, na který nikdo z nás nepronik, nepronik,
tam blaze a šťastně si veselá, veselá ozvěna žila
a slyšela na lidský křik, na živý lidský křik.

Když samota zlá sevře **hrdlo** a omotá sítí, svou sítí,
a sklíčený vzdech jen taktak rozezná ovzduší, ovzduší,
to volání o pomoc ozvěna zázračně, zázračně chytí
a přátelům donese a zesílí do uší.

To nebyli lidi, co odvary z durmanu pili, ach pili
a do tichých hor hnali se s dusotem, s pokřikem, s pokřikem,
a ten živý **hlas**, ten si umlčet umínili.
Chytili ozvěnu, ústa jí ucpali roubíkem.

V té zábavě kruté a krvavé ozvěnu bili a bili
a kopali do ní, a přece se neozval žádný **křik**, žádný křik.
Pak ji utichlou před rozedněním zastřelili
a proud **kamení** jako proud slzí se rozestřík.

TEXT 2

Epizeuxis (řec. připojení) – básnická figura, opakování stejného slova nebo slovního spojení bezprostředně za sebou v jednom verši, popřípadě v jedné větě.

21)a) Z podtržených úseků TEXTU 1 vypište všechny základní skladební dvojice:

21)b) Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje epizeuxis?

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

- a) a slyšela na lidský křik, na živý lidský křik
- b) tam blaze a šťastně si veselá, veselá ozvěna žila
- c) a kopali do ní, a přece se neozval žádný křik, žádný křik
- d) když samota zlá sevře hrdlo a omotá sítí, svou sítí

21)c) Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), NEBO NE (N):

- a) Text obsahuje přirovnání.
- b) Jedná se o báseň složenou ze čtyř slok.
- c) Text je ukázkou ústní lidové slovesnosti.
- d) Ve všech slokách se rýmuje druhý verš se čtvrtým.

21)d) Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z TEXTU 1?

- a) Ozvěna žije s přáteli v horách.
- b) Když ozvěnu bili, hlasitě křičela.
- c) Ozvěna má síť, do nichž chytá volání o pomoc.
- d) V časných ranních hodinách byla ozvěna zastřelena.

22) Které z následujících slov je v TEXTU 1 užito v 1. pádě?

- a) křik
- b) hlas
- c) hrdlo
- d) kamení

23) Která z následujících vět obsahuje přívlastek?

- a) Na zastávce je zase oba viděla.
- b) Ulicemi města večer proudili lidé.
- c) Bohužel už nemáme vůbec peníze.
- d) Všichni jsme byli na sestru náležitě hrdí.

24) Doplňte na vynechané místo

- A) J. A. Komenský napsal Labyrinta ráj srdce
- B) Jan napsal Povídky malostranské
- C)Poláček napsal Bylo nás pět
- D) Bohumil Hrabal napsalsledované vlaky

25) Které slovo neodpovídá správnému zápisu:

- A) bezcenný
- B) brandýský
- C) krokonoští
- D) moravskoslezský

Prošli mnohá údolí a pak malé předhůří těchto hrozivě temných hor, v němž za svá putování zažívali už tolikrát skutečná nebezpečí.

26) Vypište z textu podstatné jméno středního rodu v jednotném čísle.

27) Kde by se text neměl objevit:

- a) v recenzi
- b) ve vypravování
- c) v žádosti
- d) na přebalu knihy

28) Které tvrzení je pravdivé?

- A) V textu se nevyskytuje přívlastek neshodný
- B) Slovo temný tu lze nahradit opozitem světlý
- C) Slovo mnohá má stejné skloňování jako slovo mladý
- D) V textu nenajdeme číslovku